

B U E Z

LA TOUR-D'AUVERGN,
QENTA GRENADIER A FRANÇ,

GANET E KÆR-AHÉS AN 23 QERZU 1743,

MARO ER C'HAMP-A-ENOR

AR 27 A EVEN 1800.

Var ion : *Canomp adare , va broïis , victoriou Napoleon.*

POBL vaillant eus a Vreiz-Izel, prestit hoc'h attantion
Da zelaou cana ur Vuez leun a admiration :

LA TOUR-D'AUVERGN eo an haros a behini ec'h essàn
Despeigni dêc'h, va c'henvroïis, ebars em rimou amàn.

Mil seiz cant tri ha daou-uguent, tri-varnuguent a
guerzu,

A roas demp La Tour-d'Auvergn, dre un amzer cris ha dû,
Er guær gôs eus a Guær-Ahés, vel pa vijent bet sinou
Eus a galeder e vuez er brezel, er studiou.

Yaouanc e voa pa voe casset d'ar scolach eus a Guemper,
 E pelec'h e ras e studi ebars e nebeut amzer.
 Nôs-de ne voa oll occupet nemet da ellout beza
 Util d'e guerent ha d'e vrô, pa c'houlenjet anezâ.

Qerqent ec'h antre er servich ebars en eur regimant
 E p'ini, hep dale nemeur, e voe grêt sou-letanant ;
 Occupet oll eus e zeuer hac ivez eus e studi,
 E voa scoüer d'e gamaradet ha caret gant pepini.

Pa gombatas an Ameriq evit e independanç,
 E yas tud vaillant da zicour demeus a hep corn ar Franç :
 La Tour-d'Auvergn a c'hoanteas caout an enor-se ive ;
 Mes n'ellas qet en obteni, rac e zeuer er prive.

Mont a ra da zicour ar Spagn, e brezel ouz ar Sauzon,
 Hac e têt ur fregaden sauz dindan mindraill fort Mahon.
 Roue Spagn, dre anaoudeguez, a accord dezàn ar groas,
 A acceptas gant plijadur ; mes evit arc'hant, biscoas.

Ar Spagn a zislêryas goude ar brezel d'arFrancisien,
 Hor Breiziad a red d'attaqi ar fort Sant-Sebastien ;
 Ur pezik canon n'en d'oa qen evit laqat da denna,
 Mes dre e gourach burzudus e ra d'ar fort n'em renta.

Er vagasinou voe cavet fors bras a bourvigion :
 Canap, lien, coëor, houarn, poultr, ha cant daou-uguent
 canon ;

Nao mil den eus a c'harnison a voe grêt prisonnierien :
 Pebes act eus a vaillantis abers hor brezellerien !

Ar francisien ha spagnolet un deiz a voa separet
 Dre rivier vras ar Bidassoa, d'en em ganna preparet ;
 Hon tud a voa privet a voued ha meurbet goal desolet,
 Hac an abondanç a rene e postou ar spagnolet.

An dra-ze a rê dê goapât hor zoudarded maleurus ;
 La Tour-d'Auvergn indignet oll, e peb amzer corajus,
 A dreuz gant e c'hrenadourien ar rivier, mes gant calz
 poan,

Hac ar spagnolet zo forcet d'abandoni dê o c'hoan.

Ar francisien voa trec'hourien, ha erru var ur mene,
E rejont hep dale nemeur nao mil prisonnier ene;
Afin, el lec'h ma erruent e rent d'an adversourien
Gouzout petra eo ar gourach demeus hor grenadourien.

Ar peoc'h o veza bet sinet, ec'h ambarqas en Bourdel,
Er sonch da zont d'en em repos en e vrô guer Breiz-Izel;
Mes, allas! rentet er môr bras, souden en deus ar maleur
Da veza prisonnier d'ar sauz ha casset da vrô Breiz-Veur.

Oc'h essat en humilia, ar sauzon a glasq souden
Forci hon haros da lemel eus e doc e gocarden;
Mes La Tour-d'Auvergn indignet, e zreuz demeus e gleze,
Hac en gard, e tisfi Yan-Sauz da zont d'e c'heuer neuze.

Ar sauzon, forcet d'admira courach hor Breiziad
vaillant,
Voe dezàn souden deread, ha neuze incontinant
E trêjtont evit ma vije hep dale rentet d'ar Franç,
E pelec'h e voa desiret gant ar brassa esperanc.

Ar gouarnamant a rentas justic d'hor Breiziad leal,
Ouz en henvel hep dale pell d'ar grad eus a goronal;
Mes dre n'en devoa bet biscoas santet nep ambition,
E c'halv e oll grenadonrien da c'hout o ompinion.

Camaradet, emezàn dê, hepret meus ho qelennet
Evel un tad mad, tenerus, hac ouzìn oc'h sentet:
E zoar o paoues scrifa din e zòn hanvet coronal:
Lavarit franchamant petra ouz se' teuit da sonjal.

Sebezet ha glac'haret oll dre garantez evitàn,
An daelou en o daoulagad, prest e respontjont dezàn:
N'en dê qet ar grad-se hepqen zo dleet dêc'h, ni en tou,
Mes un all superioloc'h evit hoc'h oll meritou.

Oh! nan, na ellit qet credi omp fachet oc'h coronal:
Ar c'heuz hepqen m'hor c'huittaït ra hor glac'har general,
Rac c'houi a voe e peb amzer hon tad hac hor güir vignon,
N'ellomp ouzoc'h dispartia hep encres en hor c'halon.

Va mignonet, emen' haros, gant un ton carantezuz,

Contant oc'h eta diouzòn , camaradet generus?
 Eh bien ! me a chommo ganêc'h , en fe a zen a enor ,
 Evit ma ellimp assambles gounit c'hoas meur a victor.

Neuze , ar joa en e galon , e roas er memes deiz
 Eur banquet d'e c'hrenadourien , hac en em laq en o c'hreiz :
 Va c'hamaraded , emezàn (o trinca oll assambles) ,
 Touomp amâ ma vezimp oll fidel d'ar Franç da james.

Eur marc'h ar c'haera en devoe ive neuze e presant ,
 Evel eur merq eus a c'hraç vad digant ar gouarnamant :
 N'er pigne james ; mes mar boa ur grenadier scuis en hent ,
 E commande dezàn ractal pignat var e varc'h qerqent.

Er blaves seiz e voa oaget eus a bemp bloas anter-cant ,
 Pa gleo e ranqe partial mab e vignon Ar Brigant ;
 Ramplaci' ras an den yaouanc , dre ma carrie e dad qer ,
 P'ini en d'oa en e gôsni ezom bras outàn er guêr.

Eur vataillon a gonscriet un devez a erruas
 En arme , ar zoudaded grêt e foul bras a ziredas
 Evit o guelet , o sonjal ebars o ompinion
 Na vouient nep tra , mes souden e voent carguet a eston.

Eur zoudard côs a brestanç caer , gant ur figur venerabl ,
 A voa e penn ar gonscriet , hac eus eur vouez admirabl ,
 Pa gommandas : *Colonen ! halt ! frôn ! a droit ali-*
gnamant !

En em renqjont vel grognardet pa vigent en regimant.

An eston a voe calz brassoc'h , pa veljot un officer
 O sailla , leun eus a zaelou , en divrac'h ar brezeller ,
 O poqat d'e zorn a galon ha gant teneridiguez ,
 Hac en eur lavaret dezàn : dêc'h e tleàn ar vuez.

O haros bras La Tour-d'Auvergn ! sonch oc'h eus-hu
 ac'hanòn ?

Ar sous-officer voe blesset ebars e siech Mahon....

C'houi eo em rentas d'ar vuez , ô va guir mad-oberour ,
 Pa deujot dre humanite gant hast da rei din sicour.

An officer neuze o trei varzu e gamaradet ,

Hep leusqel dorn La Tour-d'Auvergn a deu dê da lavaret :
 Sellit an den vertuzus-màn , an den ar muia humen ;
 Savetet en deus va buez : henor dezàn da vigen !..

Oh ! ma ve oll bugale Franç hanval ouz ar Breton-mâ ,
 Ne vemp qet pell vit pulluc'hi hon adversourien brassa ;
 Ne sonchfent birvigen assur tostât demeus hor c'hæriou ,
 Na memes credi trei o fenn varzu eus hor frontieriou.

Laqet evoe e penn daou vil demeus a c'hrenadourien ,
 Pere a laqe da grena dre oll hon adversourien ,
 Hac e voent qer bras spouronet , ma hanvent e general
 Grenadourien La Tour-d'Auvergn , *ar gOLONEN infernal*.

Ar russianet voa mestrou er Suiss , er guær a Zurich ,
 Pa êruas d'o attaqi soudarded ar Republic ;
 La Tour-d'Auvergn , meurbet humen , a ampechas ar
 c'harnach ,

Rac a hep tu en em lazet gant fulor ha gant arrach.

Un tabouriner yaouanq russ , pennec evel eur Breton ,
 A refuse en em renta , courajus vel eul leon ;
 La Tour-d'Auvergn ne fellas qet e dreuzi gant e gleze ,
 Ur façad a roas dezàn , hac en em rentas neuze.

Ar c'henta consul , Bonapart , qer mignon bras d'ar
 victor ,

A zecoras La Tour-d'Auvergn ouz eur sabren a enor ,
 Hac en hanvas qerqent neuze , vit e fêjou a vaillanç ,
 E joa an oll e general , *Qenta Grenadier a Franç*.

Ar seiz varnuguent a even eus ar blavez mil eiz cant ,
 Pa gombate gant ardor bras er penn eus e regiment ,
 Gant eur houlan autrichian voe treuzet gant un tol lanç ,
 Hac e varv er c'hamp a enor Qenta Grenadier ar Franç.

Ar glac'har a voe general en arme abers an oll ,
 Rac , allas ! santout' rêt crvad peguer bras e voa ar c'holl .
 Gant brenchou laure ha dêro voe sebeliet ene ,
 Ha dre eur c'haou eus ar brassa e voe disqennet er be .

Ar general Moreau eure sevel prest eur monumant

Evit enori ar memor demeus ar Breiziad vaillant ;
 Eur blavez benac goude ze, roue Bavier a laqas
 Sevel un all meurbet caeroc'h eno var ar memes plaç.

Neo qet ur faus devotion en d'oa hon haros Breton ,
 Mes ur feiz güirion , ur feiz cre a rene en e galon :
 Evit merq eus a guementse, goude' varo voe cavet
 Ur grucifi en olifant demeus e gleze staguet.

E galon a voe dastument ebars en eur voest arc'hant ,
 Ha douguet gant eur respet vras etal drapo' regimant.
 Ha pa c'halvet La Tour-d'Auvergn, a voe qen qer d'ar
 victor ,

Eur c'haporal a responte : *Maro er c'hamp a enor !*

Mis even bloavez mil eiz cant voe d'ar Franç goal
 maleürus ,

Dre goll a dri brezeller bras , humen , leal , vertuzus ,
 Coll hac a gargas a c'hlac'har calon ar güir Francisien ,
 Hac a vezo memes sautet hor goude gant hor nizien.

Ar général Kleber a voe en Egypt assassinet ;
 Ar general Desaix ive e Marengo voe lazet ,
 Hac hon haros La Tour-d'Auvergn a deu da goll e vue
 En Ober-Hausen , er Bavier : oh ! pebes calamite !

Cetu aze, en bêr gomzou , buez hon haros Breton ,
 Buez leun a c'hloar , a enor , a garg an oll a eston :
 Impossubl eo din niveri an oll vadou en deus grêt ;
 Eul loden hep qen e zòn deut amâ dêc'h da lavaret.

Eun anaoudeguez just, güirion eusa guærgôs Kær-Ahés
 A broposas da guenta tout un act meulabl da james :
 Sevel en e c'hreiz eur statu d'ar güir Breiziad immortel ,
 A ra dei enor , rac eno e recevas ar guenel.

Ar Roue hac e oll famill , ha calz a cheffou a Franç
 A zo gant gloar en em hastet da zont da rêi o offranç ,
 Coulz hac un nombr burzudus bras eus a citoyanet vad ,
 Evit sicour sevel statu haros immortel Breiziad.

Lavarat a rêr e teuyo da Kær-Ahés en deiz-se

Ar general vaillant Cambron, ganet bars en Breiz ive,
 Pehini a voa cabiten d'hon haros ha tost dezâ
 En Ober-Hausen, pa deuas un Autrichian d'e laza.

E Kær-Ahés e vo eta, ar seiz-varnuguent even
 Eur solanite ar vrassa a voe güelet birvigen :
 Ar pennou bras demeus a Vreiz a deuy da renta hommach
 D'ar vertus, d'ar güizieguéz, d'ar vad-ober, d'ar gourach.

Eur bobl niverus n'em gavo demeus a bep corn ar Franç
 Evit donet da enori ar güir scoüer eus ar vaillanç.
 Prefet Finistèr, Morbihan, Costez-an-Nord, calz trouplou,
 Gardou national a Vreiz, hac ivez ar musicou.

Biscoas en Breiz na voe güelet eur c'her bras solemnite
 Evel a vo e Kær-Ahés vit ar gouel memorabl-se.
 Enor eta d'ar Breizis mad a deu da renta hommach
 D'an haros ganet en o brô, scoüer a vertus, a gourach.

Ravezo eta da vigen en oll broyou ar memor
 Eus a La Tour-d'Auvergn vaillant, güir Breiziad leun
 a enor ;
 Repetomp, ni dreist oll, Breizis, demeus a greishor c'halon:
 Gloar, enor da La Tour-d'Auvergn! gloar d'ar güir
 haros Breton !

Dazegheur-antearmintin, deiz sul gouelar Sacramant,
 E veljot e pors Montroulez oc'h arru ur vatimant
 Ornet a drivac'h pavillon da enori hor Breton,
 A saludet diouz a bep tu demeus a dennou canon.

Goude fin ar Procession, ar gardou national,
 Ar musiq, autorite kær, hac ar bobl e general
 A yas da renta o hommach d'ar statu, ha pepini
 A sante eur güir ser-galon o tonet d'e gontempli.

D'al lun vintin, er memes urz e yezot d'ar vatimant
 Da guerc'hat gant solemnite statu hon haros vaillant,
 Evit renta an oll enor da haros ar Finister,
 Hac e teujot neuze gantàn evelse da dreuzi kær.

Goest ar statu a voa ornet a laure, guirlantennou,

An tri charetour o devoa rubanou , cocardennou ;
 An tri varc'h , ar pêvar eugen a voa staguët eus ar c'har
 A vatee a bas da bas gant siouldet var an douar.

Var an arauc demeus ar c'har e scritur bras e lennet :
Enor ra vo da virviquen a fonç ar galon rentet
D'ar Vertus , da Vignon e vrô , d'al Lealdet , d'ar
Gourach !

La Tour-d'Auvergn , hon haros Breiz , en d'oa se oll e
 partach.

Rentet pell var hent bras Plourin , ar c'hanonniou a
 dennas

Da guimiadi diouz ar statu , hac ar c'har a bartias
 D'en em renta e Kær-Ahés gant e garg qer precius ,
 E pelec'h e voe recevet gant ur joa delicius.

Biscoas den na garas e vrô evel a rê hor Breiziad ,
 Nac a c'hoantas vije comzet eveltàn brezonec mad :
 Greomp eta hon oll bossubl da veza dign dioutàn ,
 En eur veva en güir Breizis , just ha leal eveltàn.

Enor ha gloar ra vo rentet etouezomp-ni , Bretonet ,
 Da La Tour-d'Auvergn da vigen en oll amzer da zonet ,
 Ha ra deuyo hor bugale da gavet atao memor
 E zeo hon haros bras Breiziad maro er c'hamp a enor !

FIN.

E Montroulez , e ty LÉDAN , e traon ru ar Vur.